

har givet dem. Det er heller ikke, fordi jeg finder mig i Uoverensstemmelse med den Opfattelse af de kirkelige Forholds Ordning heri Landet, i det Væsentlige saaledes som den er udtalt af den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet; det er, fordi jeg vilde have anset det for vigtigere, om den ærede Minister i dette Tilfælde havde undladt at tildele disse Præster denne Tilrettevisning, og jeg skal sige hvorfor. Det er nemlig min Mening om Forholdene, at der selv indenfor den kirkelige Retning og indenfor de Kredse, hvortil flere af disse Mænd høre, som vare samlede paa det paagjældende Sted, da de vedtog den paagjældende Adresse, er meget delte Meninger om disse Spørgsmaals Afgjørelse, naar de engang skulle komme til at ligge for. Der er navnlig udenfor deres Kreds, der vare tilstede, og ogsaa blandt dem, der maasse iøvrigt i mange Henseender høre til den samme kirkelige Hovedretning, meget delte Meninger med Hensyn til den rette Maade at føre disse Spørgsmaal igjennem paa. Nu tror jeg, at derved, at den høitærede Minister paa dette Tidspunkt tildele disse Præster denne Tilrettevisning, har han ligesom neutraliseret den Bevægelse, der ellers vilde være opstaaet, og ligesom standset den Reaktion, der maasse ellers vilde melde sig mod de stærke Krav, der bleve dikterede paa Mødet i Aftov. Og jeg havde nu helst set, at denne Reaktion var kommen frem i saa fylldigt Omfang som muligt. Jeg er meget veltilfreds med, hvad Dr. Skat Nordam, hvad Dr. Frederik Nielsen og det ærede Medlem for Præstø Amt's 6te Valgkreds (Bosjen) have udtalt udenfor Rigsdagen efter denne Seilighed, og jeg tror, at der er Mange, der dele Betragtning med dem om disse Forhold. Jeg tror endvidere, at den høitærede Minister derved, at han kom med sin Tilrettevisning, har ligesom neutraliseret denne Bevægelse. Det er derved blevet muligt, at hele denne Historie, den Bevægelse, der er reist ved Mødet i Aftov, er bleven mere til en ensidig Partisag, end den ellers vilde blive. Det er af saadanne formelle Grunde, at jeg har anset denne Tilrettevisning for urigtig, men ikke af særlig reelle Grunde, og af disse Grunde agter jeg ikke at stemme imod den foreslaede Dagsorden. Jeg agter imidlertid heller ikke at stemme for den, thi ved at gjøre dette vilde jeg udsætte mig for at blive gaaet sammen med Betragtninger som dem, der ere udtalte af de ærede Forespørgere, og jeg er navnlig i flere Henseender ikke enig med det ærede Medlem for Odense Amt's 7de Valgkreds (S. Holm). Han brugte i sin Tale Udtrykket „overgivet“; det forekommer mig, at hans Maade at tage Tingene paa var en lille Smule overgivet, men det skal jeg lade ligge. Jeg tror, at vi meget godt kunne gjøre Fremskridt paa det kirkelige Omraade uden at tage Sagen saaledes, som den er tagen fra denne Side. Det forekommer mig, at den høitærede Kultusministers

Yttringer i denne Henseende, hvad det Reelle i Spørgsmaalene angaar, naar de blive gjorte til Gjenstand for rolig Overveelse, idetmindste i mange Retninger aabre Udsigt til, at man ogsaa selv med ham kan opnaas væsentlige Fremskridt. Naar man har bebrejdet den høitærede Minister hans Udtalelser idag og navnlig det, at han har udtalt sig om Sagens Realitet i den Udstrækning, han har gjort, synes jeg, at man med samme Grund kunde bebrejde de ærede Medlemmer, at de have undladt at gjøre det, at de med deres Undladen kunde have samme Betsigt, som Ministeren har havt med at gaa ind paa Sagen. (Afbrudelse af Buxl.) Andre ærede Medlemmer ere dog alligevel gaaede temmelig langt ind paa at tale om det Reelle i Sagen, ogsaa det ærede Medlem, der nu tilraabte mig. Naar de have talt om, hvad der skulde gjøres paa det kirkelige Omraade for at affasse Banekristendom, Syfteri osv., saa er der jo heril dog ialtsald det at sige, at det ikke er os her, jeg tænker ikke alene paa os her i Rigsdagen, men paa os her i Landet i det Hele, der have at ransage Hjerter og Nyrrer og at afgjøre, hvem der skal være i Kirken, og hvem der skal være udenfor den; det er dog Noget, vi komme til at lade staa hen. Jeg har, som sagt, villet angive, hvorfor jeg, hvis jeg er tilstede ved Afstemningen, vil sige: „Stemmer ikke“ til den foreslaede Dagsorden.

Chr. Jensen: Denne Forespørgsel har nu i det Væsentligste faaet en saa grundig Diskussion, at jeg ikke finder mig foranlediget til at sige ret mange Ord. Naar den høitærede Minister udtalte, at hvis det skulde gjenneføres, som Adressen indeholder, vilde dette fuldstændig bevirkte den danske Folkkirkes Opløsning, da er denne Udtalelse indgaaet fra anden Side, og ligeledes er det ogsaa indgaaet, naar den høitærede Minister udtalte, at Adressen ikke var affattet med grundig Overveelse, men at det kun var Noget, som løst hen var vedtaget efter et Par Timers Forhandling. Den høitærede Minister vilde fremdeles gjøre gjældende — han omtalte det næsten, som om han vilde vasse sine Hænder — at en grundtvigsk Præst aldrig var bleven tilfidsat for en Andre-Missions-Præst, og omvendt. Dertil vil jeg kun svare, at naar den høitærede Minister saa bestemt vil gjøre gjældende, at Anciennitet, Berettigelse eller andre Vidnesbyrd fuldstændig er det, man retter sig efter, saa deles denne Mening ikke overalt. Der er Mange, som tro, at dette ikke saa strengt bliver fulgt. Jeg siger ikke dette som en Bebrejdelse mod Ministeren, thi jeg mener, at Ministeren efter vor nuværende Lovgivning har fri Raadighed til at gjøre, som han antager bedst; men det er det, jeg vil modsige, naar den høitærede Minister gaar ud fra, at man bestemt har iagttaget de Regler, som kunde berettigede en Mand til at faae det og